

PRÒLEG

L'obra científica esdevé cada dia més una obra colectiva. Entre nosaltres, que, en tants d'aspectes de la nostra vida com a poble, actuem amb un evident retard, a vegades de segles, el treball en equip, normal en altres llocs, sembla encara una novetat. Poden contribuir-hi, d'una banda, el nostre extremat individualisme, que s'avé poc amb la col·laboració; de l'altra, els trasbalsos que continuadament sofrim, que menen també cap a l'actuació individual. Però hi ha tasques que s'han de fer per mitjà de la col·laboració o cal deixar de fer-les, i una d'aquestes és la reconstrucció del nostre més antic passat per mitjà de les recerques arqueològiques.

Les campanyes de prospecció i les excavacions metòdiques portades a terme pels centres d'investigació, ni que es poguessin realitzar en una forma que entre nosaltres no ha estat mai possible, no podrien suplir la tasca dels investigadors radicats a les diverses comarques i que, en contacte amb la terra, són els únics que poden tenir notícies de les troballes casuals, recollir tot seguit les dades que s'hi relacionen, visitar els llocs, efectuar prospeccions profundes, estudiar els jaciments coneguts i, per fi, amb el coneixement complet que únicament ells tenen de les característiques geogràfiques de llurs comarques, valorar en una forma exacta les estacions i les troballes en funció del lloc on s'escauen. De la mateixa manera que únicament l'investigador general pot encaixar cada fet arqueològic dins l'esquema total que es va elaborant de la història primitiva, únicament l'investigador radicat en una comarca pot, per mitjà d'un estudi seriós, aportar els materials que han de constituir-ne la trama. Les condicions de preparació i vocació que calen per a realitzar aquesta tasca d'una manera eficaç no són comunes, ni les segones no poden adquirir-se assistint a una aula, per més expert que sigui el qui la dirigeixi. Solament una forta dosi de romanticisme, de desinterès i d'amor a la terra, permet d'arribar a la formació d'aquests estudiosos.

Per fortuna, a casa nostra, si bé el seu nombre ha estat sempre limitat, no han mancat mai del tot, i a mesura que s'han fet més científiques les nostres recerques, també ells han anat realitzant llur treball d'una manera acordada amb les normes de la ciència. Model, per tots conceptes, d'aquests investigadors és l'autor del llibre que ens honorem a prologar. La

seva vocació s'ha afermat amb el pas dels anys, sense mai defallir. Recordem que en els nostres temps ja llunyans d'estudiant universitari, quan sota el mestratge del Prof. Bosch i Gimpera començàvem a treballar en el Servei d'Investigacions Arqueològiques de l'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, Marià Ribas, aleshores tan jove com nosaltres, empenia les seves primeres recerques i començava a acoblar dades per a les seves futures publicacions. Al llarg dels anys, en diaris i revistes locals i barcelonines, En Ribas anava publicant el resultat dels seus treballs, sempre d'una manera ponderada i objectiva. En són mostra, entre altres, els titulats *El poblat ibèric de Burriac* i la seva necròpolis, *El poblat del turó del Castellar*, *La romana Iluro: estudi d'investigació arqueològica*, *El temple romà d'Iluro*, *Notes històriques de Mata*, etc., i a vegades en un llibre com el titulat *Orígens i fets històrics de Mataró*, resumia la labor feta. Darrerament fundava a Mataró la revista "Museu", en les planes de la qual han aparegut treballs seus i d'altres recercadors del Maresme, tots ells plens d'interès. Mentrestant efectuava excavacions a molts llocs de la comarca, però principalment a Mataró mateix, a Burriac i a la gran vila romana de Llavaneres.

Ara, a la maduresa de la seva vida, que és també la de la seva labor d'investigador, i després de contrastar la vàlua de les seves investigacions en un concurs organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Històrics, filial de l'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, el mateix INSTITUT acull el treball premiat en les "Memòries" de la seva Secció Històrico-Arqueològica, cosa que per a tot treballador científic català representa una culminació envejable i envejada.

Aquest llibre, en el qual s'ajunten harmònicament dades inèdites amb altres de conegudes, que no podien mancar en un treball de conjunt com és aquest, no representa pas un final en les recerques d'En Ribas, sinó únicament una fita. El nostre amic no sols seguirà treballant amb la mateixa devoció per augmentar el cabal de la seva aportació de sempre, sinó que ha tingut la virtut d'encomanar els seus delits a tot un estol de col·laboradors que assegurin la intensitat i la continuïtat del seu esforç. La seva part en aquella gran obra de tots a la qual ens referíem al començament, ha sabut fer-la també com a fruit d'una col·laboració, i no és certament aquest el menor dels seus mèrits.

En les pàgines que segueixen hom trobarà posat al dia l'estat de les recerques arqueològiques a la comarca mataronina; hom hi veurà, amb més claredat que enlloc, un fet, cabdal a la nostra terra, en passar dels temps protohistòrics als pròpiament històrics, en iniciar-se la romanització: com la gent baixa de la serra al pla, mentre neix el poblament aïllat. Els dos gràfics que vénen a resumir la tasca pertinaç d'En Ribas serien per ells sols la justificació del llibre i, diríem, també, la justificació de més de trenta anys de treball.

JOSEP DE C. SERRA I RÀFOLS

Membre de l'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS